

नेपाल सरकार

ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाई मन्त्रालय

जल तथा मौसम विज्ञान विभाग

मिति: २०७६/०८/१७

पत्र संख्या :

च. नं. :

प्रेस विज्ञप्ती

आज मिति २०७६ साल मंसिर १७ गते सुर्खेत जिल्ला, विरेन्द्रनगर नगरपालिका, बडा नम्बर १३ रातानाङ्गलामा जल तथा मौसम विज्ञान विभाग द्वारा स्थापित नेपालकै पहिलो मौसमी राडार केन्द्रको माननीय उर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाई मन्त्री श्री वर्षमान पुन "अनन्त" ज्यु बाट समुद्रघाटन कार्यक्रम सम्पन्न भयो ।

जल तथा मौसम विज्ञान विभागको जलवायु प्रकोप समुत्थान निर्माण आयोजना मार्फत स्थापित मौसमी राडार विश्व वैज्ञानिक आर्थिक सहयोगमा स्थापना भएको हो । यस प्रकारको मौसमी राडारले १५० कि.मि. वरीपरीको वायुमण्डलको मौसमी अवस्थाको मापन गर्दछ । उक्त राडारले सुदूरपश्चिम प्रदेश, कर्णाली प्रदेश र प्रदेश ५ को पश्चिमी भुभागको तात्कालिक मौसमी अवस्थाको अवलोकन गर्न सक्छ । यसले मौसमी प्रणाली खासगरी वर्षाको किसिम (तरल वर्षा, हिमपात वा असिना) र यसको मात्रा तथा हावाहुरीको दिशा र गतिको मापन गरी विस्तृत तथ्याङ्क दिन सक्छ । उक्त राडारबाट प्राप्त हुने तथ्याङ्कको विश्लेषणबाट २ घण्टा पछिसम्मको मौसम तथा बाढीको तत्कालिक अनुमान (now casting) गर्न सकिन्छ । यसबाट विशेष गरी स्थान विशेषमा वर्षा, हिमपात, असिना र हावाहुरीको सम्भाव्य प्रभावको विस्तृत तात्कालिक पुर्वानुमान गर्न सकिन्छ । जसबाट बाढी र मौसमजन्य जोखिमहरूको न्युनिकरण गर्न सहयोग पुर्याउन सकिन्छ ।

मौसमी राडारबाट प्राप्त हुने सुचनाहरू विपद न्युनिकरण तथा व्यवस्थापन, यातायात, कृषि, पर्यटन तथा पर्वतारोहण लगायतका क्षेत्रका लागि उपयोगी हुन्छ । साथै राडारले वायुमण्डलको तत्कालको सुचना दिनसक्ने भएकोले मौसमजन्य हवाइ जोखिम न्युनिकरण गर्नका लागि अति उपयोगी हुन सक्छ । यस अघि मौसम पुर्वानुमान तथा उड्डयन मौसमी सुचनाको लागि नेपालका केही सतही मौसम केन्द्रहरू तथा चीन, भारत लगायतका देशहरूबाट प्राप्त हुने वायुमण्डलीय सुचनामा मात्र भर पर्नुपर्ने अवस्था थियो ।

यस किसिमको राडारको बहुआयामिक उपयोगिताको मध्यनजर गर्दै नेपालका बाँकी भुभागहरूको निरन्तर मौसमको निगरानीका लागि नेपाल सरकारको आफ्नै नियमित कार्यक्रमबाट पाल्पाको रिब्दीकोट र उदयपुरको गढी गाउँपालिकामा मौसमी राडारहरू जडान गर्ने कार्य भै रहेकोछ । ती राडारहरूको नियमित मर्मत सम्भार र सञ्चालन तथा प्राप्त तथ्याङ्कहरूको विस्तृत विश्लेषणका लागि आवश्यक पर्ने विशिष्टकृत तालिमका साथै प्रयास जनशक्ति तथा साधनस्रोतको व्यवस्थापनलाई विभागले उच्च प्राथमिकतामा राखेको छ ।

Archna

अर्चना श्रेष्ठ

प्रवक्ता